

HUSKESTUE: - Politikere får folk til å tro at pedagoger er bedre til å ta vare på barna dine de første årene enn du selv er. Det er vanvittig, sier Tveitereid.

Foto: SIV JOHANNE SEGLEM

Eksperimentet

Tør du virkelig å sende ettåringen din i barnehage? Det gjorde ikke Simen Tveitereid (36).

INGVILD WEDAA TENNFJORD

iw@dagbladet.no

Magasinet

I ÅR BÆRES 35 000 ettåringer inn i barnehagen. 30 000 av dem skal være der åtte timer daglig.

Det finnes internasjonal forskning som viser at det får barnas stressnivå til å skyte i været. At det kan svekke deres psykiske helse på sikt. Men vi hører ikke om det. Revolusjonen i ettåringeres hverdag har foregått så stille, så stille.

- Vi snakker om en dyptgripende forandring. Da spør jeg meg: er det et resultat av familiens behov? Av barnas behov? Eller samfunnets behov?

SIMEN TVEITEREID ER JOURNALIST og tobarnsfar. Det som begynte med en stigende uro for å sende sønnen Thorvald fra seg før han kunne gå, har nå resultert i boka «Hva skal vi med barn?».

I fraværet av norsk forskning, tok Tveitereid et dypdykk ned i den internasjonale. Det var nedslående lesing. Så nedslående at han finner det merkelig at resultatene ikke engang diskuteres i Norge. Hvem tjener på at ungene kommer tidligst mulig i barnehagen?

- Jeg mener det er behovet for arbeidskraft og produktivitet, samt hensynet til likestilling, som gjør at politikerne er så ivrige. Hvordan Kristin Halvorsen vet hva som er bra for 35 000 ettåringer, er for meg en gåte.

- Men hvorfor sender foreldrene fra seg ettåringen hvis de ikke ønsker det?

- Propaganda. Hard statlig propaganda med god drahjelp fra mediene. Som Dagbladet, når de lager saker som «Derfor er barnehagen best», basert på undersøkelser av amerikansk problembarn i

LEKESTUE: Det var uroen ved å sende sønnen Thorvald i barnehage allerede som ettåring, som har resultert i boka «Hva skal vi med barn?».

Foto: SIV JOHANNE SEGLEM

SIMEN TVEITEREID (36)

Aktuell: Utgir boka «Hva skal vi med barn?»

Familie: Samboer med Åse, to barn.

Kjører: - Skoda Octavia.

Favorittdings: - Smokk.

Siste kulturopplevelse: - Jeg så «Verdiløse menn» på Torshovteatret.

høyrisikogrupper. Det kan overhodet ikke overføres til de fleste norske barn. Ingen påpeker noen problemer rundt dette. Og i barnehagen sier de alltid at det går kjempefint.

- Mener du personalet lyver?

- De forteller foreldrene det de vil høre. Personalet har heller ikke så gode muligheter til å vite hvordan dagen har vært for barnet. En ettåring har ikke språk. Jeg anbefaler foreldrene å være i barnehagen litt mer. Jeg tror de kan få seg noen aha-opplevelser. Det fungerer jo, barna lider sjelden. Men det er lite nærhet, kontakt, latter og glede.

HER LIGGER PROBLEMET, ifølge Tveitereid. Forskning viser at det er i barnets to første leveår er kjærlighet som får hjernen til å utvikle seg normalt. Det vil si antallet ganger et smilende fjes dukker opp over stellebordet, tar seg tid til å kile og snakke, eller sterke armer løfter deg opp på fanget. En avdeling med tolv pleietrengende barn og tre, fire voksne, gir begrensede muligheter for det. Samtidig er barnas separasjonsangst aller sterkest mellom tolv og 18 måneder. Akkurat da den norske stat mener du bør sende barnet fra deg.

- Kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell sier om foreldre som blir hjemme og tar kontantstøtte, at de er et kunnskapshinder for sine egne unger. Det er vanvittig å si. Dessuten: hvis kunnskap er det primære for ett- og toåringer mener jeg det er et helt forkvaklet syn på menneskelig utvikling.

- Du mener Solhjell fordekker sin egentlige agenda?

- Ja, både han og Kristin Halvorsen. Trond Giske er vel den eneste som har vært i nærheten av å si sannheten, da han sa at barnehager er helt avgjørende for samfunnsøkonomien. For å opprettholde velferdsveksten må begge foreldrene jobbe. Men det kan ikke være vårt øverste mål. Hva er problemet i vår tid? At produktiviteten ikke er høy nok? Eller at psykiske lidelser brer om seg? Hvis tidlig atskillelse fra foreldrene gjør en del av de aller minste dårligere i stand til å takle stress og angst i framtida, må det være viktigere enn at de får maksimal språklig stimulans før de er tre år.

HAN BLE HJEMME MED THORVALD. Jobbet redusert. Fant en dagmamma, og en barnepark etter hvert. Fra sønnen var tre år, begynte han fulltid i barnehage. Alt dette var mulig fordi Tveitereid er frilanser. Han kan i stor grad organisere dagene sine selv, og har mulighet til å tjene mer i perioder der det er nødvendig. De færreste har den samme sjansen.

- Det ideelle er om mor er hjemme første året og far det andre, sier han.

- Er det økonomisk mulig?

- Ikke hvis all statlig støtte blir borte. Men for svært mange er det mulig, hvis de lar være å dra til Toscana hver vår.

- For en småbarnsfamilie innebærer det et tap på rundt ti tusen, eller mer, i måneden?

- Klar det er vanskelig for noen, hvis de har mye lån.

- Nesten alle har lån. Burde de ha latt være å få barn?

- Nei, men de burde tatt det økonomiske i betraktning. Flytter du til Kongsvinger, for eksempel, får du en arkitekttegnet enebolig med sjarm for 2,3 millioner. Og på østkanten i Oslo får du det samme huset en million kroner billigere enn på vestkanten.

- Vet du om noen andre som har klart å gjennomføre det dere gjorde?

- Jeg kjenner flere som synes at når de først har fått unger, så er det viktigste å ta seg av dem. De er bevisste. De er ikke materialister, og har ikke karrierefokus. Jeg tror det bare er i Oslo det er unormalt å tenke sånn. Utenfor de store byene er synet annerledes. Men hver gang man diskuterer dette, så overtar kjønnsperspektivet. Vi krangler om hvem som skal være hjemme med barnet når det er ti måneder gammelt, men overlater det gjerne til fremmede når det fyller året. Kan vi ikke diskutere det ut ifra hva som er bra for barna og familien?

- Fordi det er kvinner som må bære lasset. Derfor kommer kjønnsperspektivet inn.

- Vi kommer ikke bort fra at kvinner føder barna. Da er det ofte hun som tar seg av barnet det første året. Men jeg har tillit til at hver familie klarer å finne ut av dette selv. Derfor er det viktig med alternative omsorgstilbud.

JA, HVA ER EGENTLIG alternativet? Barneparker, der barn kan være i fire timer daglig, bygges raskt ned. Ordet «dagmamma» er blitt et skjellsord, og selve skremmebildet på en storrykende

dame som lufter ungene på balkongen og tjener svart.

- Ser du en løsning?

- Staten subsidierer hver ettåring i barnehage med 120 000 kroner i året. Hvis vi hadde samlet de pengene i en pott, sammen med barnetrygd og kontantstøtte, kunne foreldrene brukt dem som de ville.

- Er ikke dette Frp's forslag?

- Jo, jeg må si jeg er enig med dem der. Bortsett fra at de vil gjøre det helt fram til barnet går på skolen. Det blir for ekstremt. Jeg er ikke imot barnehager. For større barn kan det være helt topp. Det er de minste barna jeg er bekymret for.

- Men hva skjer, med mindre regjeringen kastes?

- Da må vi få en kraftig økning i bemanningen. Kvaliteten på barnehager er for ujevn. I mangelen på utdannede folk sitter nå umotiverte svenske tenåringsjenter og passer barna våre.

- Mens vi venter på at utdannet personell mirakuløst skal dukke opp, hva skal foreldre gjøre?

- Koble inn besteforeldrene, ta permisjon uten lønn. Låne litt mer penger eller ta avdragsfrihet på lånet i noen år. Finne en god dagmamma. Være i barnehagen mer. Noen barn trenger mer enn tre dagers tilvenning. I Tyskland bruker de to uker.

HAN MENER DET ER ET PARADOKS at de som er mest villige til å sende ettåringen i barnehage, er de som egentlig burde hatt råd til å være hjemme lenger.

Tveitereid peker på undersøkelser som viser at de som ivrigst framholder viktigheten av at poden tidlig får et pedagogisk tilbud, er de samme som også har en spennende, interessant og godt betalt jobb å vende tilbake til. Og at det er langt vanligere at foreldre fra den såkalte arbeiderklassen blir hjemme. Selv om det altså innebærer et større økonomisk offer for familien.

- Vår kultur er arbeidssentrert og karriererettet. Vi er noe gjennom det vi gjør. Hvis vi ikke jobber, har vi ikke verdi. Er du kvinne, og velger å være hjemme lenger eller jobbe deltid, er du reaksjonær. Er du mann, derimot, synes mange du er progressiv. Men folk spør: Hva er ditt neste prosjekt? Når skal du begynne å jobbe? Det er synd at det å være hjemme med barn har mistet all verdi. For det er her lønnen ligger begravd. At det faktisk er den jobben som er det viktige. ■

iwt@dagbladet.no

Aktuell: Utgir boka «Hva skal vi med barn?»

Familie: Samboer med Åse, to barn.

Kjører: - Skoda Octavia.

Favorittdings: - Smokk.

Siste kulturopplevelse: - Jeg så «Verdiløse menn»

på Torshovteatret.